

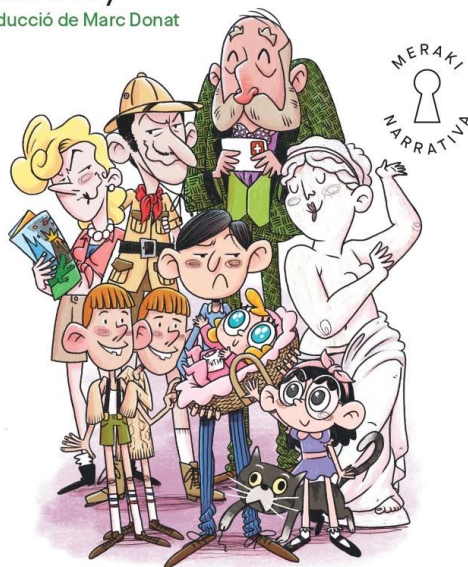
Els Willoughby

GUIA DE LECTURA

Els Willoughby

Lois Lowry

Traducció de Marc Donat

meraki

A càrrec de: JAUME CENTELLES
LAURA LAGUNAS

De què va la novel·la?

A la **contracoberta** llegim:

En Timothy, en Barnaby A, en Barnaby B i la Jane Willoughby són quatre germans que viuen en una caseta estreta com un filaberquí. Com que els seus pares no els fan gens de cas —més aviat sembla que se'ls vulguin treure de sobre— s'espavilen com poden per anar tirant. Però un dia els pares se'n van de viatge i els deixen en mans de l'única cangur que ha acceptat la feina, i la vida dels germans Willoughby es capgira com un mitjó... Segur que la cangur hi té alguna cosa a veure, i també aquella criatura que es van trobar en una cistella a la porta de casa i que van decidir portar fins a la mansió de l'home més ric del veïnat.

És exactament d'això del que va la novel·la «**Els Willoughby**» que porta com a subtítol «**Un llibre escrit amb mala bava**». Són quatre germans que volen desfer-se dels seus pares malvats. Dit així, sembla una afirmació massa forta però no ho és tan quan sabem que els pares estan planejant un destí semblant per als seus fills.

Aquesta novel·la, adequada per a infants a partir de **deu anys**, resultarà una lectura més plaent i més fàcil de comprendre si al costat del jove lector hi ha un adult que l'acompanya formulant preguntes, fent veure el doble significat d'algunes expressions i oferint pistes que ajudin a entendre el relat.

L'adult fa una mena de «**bastida**», una metàfora que ve de la indústria de la construcció. Es refereix a la manera com les bastides sostenen les persones que estan aixecant un edifici. Les bastides es retiren quan l'edifici és capaç de sostenir-se de manera independent. De manera similar, l'adult fa de bastida i ofereix el seu suport per entendre una narració.

A “Els Willoughby”, resulta molt efectiu que després de llegir un capítol, el lector expliqui de què tracta. També és una bona estratègia fer una «**lectura en bicicleta**» que consisteix en que un llegeix un capítol i després l'explica a l'altre i li passa el llibre perquè aquest segon llegeixi el capítol següent i al seu torn l'expliqui en veu alta. És una mena de tàndem amb dos ciclistes que pedalen junts per arribar al seu destí.

Després de cada capítol és convenient **conversar** sobre el que ens ha semblat i que es pugui extrapolar a la nostra realitat per treure'n ensenyaments profitosos.

Ho exemplifiquem amb un parell de capítols.

Al primer capítol —**una família passada de moda i un nadó espantós**— se'ns presenten alguns dels personatges principals. Després de la lectura, podem comentar alguns detalls que ens sorprenen:

- Els noms dels quatre germans. N'hi ha un parell que són bessons i s'anomenen A i B. Ho havíem vist o sentit abans? Coneixem bessons que es diguin així?
- El nadó que apareix dins d'una cistella ens pot donar alguna pista sobre l'època en que està situada la història i el fet d'abandonar un nadó ens porta directament a parlar dels infants orfes. És probable que coneguem infants adoptats o que viuen en residències. Què en pensem? Per quin motiu algú abandona el seu fill? Què haguéssim fet nosaltres en aquest cas?
- Dels quatre germans, n'hi ha algun que ens agradi o amb el que ens podem identificar?

Al segon capítol —**una conspiració familiar**— el pare Willoughby llegeix el conte de Hansel i Gretel als seus fills, abans d'anar a dormir. Segurament el coneixeu amb aquest nom o com "La caseta de xocolata" o "Ton i Guida".

- En aquests conte es parla d'uns germans que són abandonats al bosc. Hi veiem alguna similitud amb la novel·la que hem començar a llegir?

Segurament, en acabar el segon capítol ja ens haurem adonat de quina mena de pares són, oi?

A cada capítol trobarem motius de conversa sobre els personatges que hi apareixen i les situacions que s'esmenten. Es tracta d'aturar-se i parlar-ne.

Dos dels protagonistes adults són la mainadera i el senyor Melanoff, dues personalitats que tenen idees bones però també tenen problemes.

- Si tinguéssim una mainadera tan divertida com la de la novel·la, quines coses ens agradaria fer amb ella?

I quan arribem al final del relat ens preguntarem si la història acaba com ens imaginàvem. I recordarem els moments en què els germans ho passen realment malament.

Lois Lowry, l'autora, ha escrit una novel·la com si es tractés d'una història antiga. No ens estranyarà trobar un nadó abandonat a la porta de casa dins d'una cistella, una mainadera prou entenimentada i sensata, un home milionari i solitari que anirà transformant-se gràcies a la influència dels nens i sobretot els quatre germans que hauran de superar els reptes que s'aniran trobant.

El llibre conté una **bibliografia** que enumera i comenta els tretze relats clàssics als quals es fa referència en aquesta obra, com «Heidi», «Mary Poppins» o «Conte de Nadal» i ve a ser una paròdia de les aventures d'infants orfes que s'enfronten a moltes dificultats.

Abans de la lectura

Amb **el llibre amagat**, proposem que els infants descobreixin la coberta a partir d'un trencaclosques que hauran de confegir. Es tracta de retallar vuit peces i mirar d'enganxar-les als espais buits de la coberta perquè quedi ben muntada.

Després es mostra el llibre i es presenta. Es llegeix el **títol** (ens ofereix una pista sobre el contingut), el **nom de l'autora** (fem hipòtesis de la seva nacionalitat), l'**editorial** (coneixem altres llibres d'aquesta editorial?), el nom del **traductor** i expliquem que el nom de l'**il·lustrador** el trobem a la pàgina 3 i als crèdits de la pàgina 4.

Obrim la solapa i llegim la biografia de l'autora per conèixer-la i saber on viu i quins altres llibres ha escrit.

Llegim la pàgina 3 i ens aturem a la frase **“un llibre escrit amb mala bava”**:

- Què vol dir “mala bava”?
- Quines altres expressions coneixem que tinguin el mateix significat?

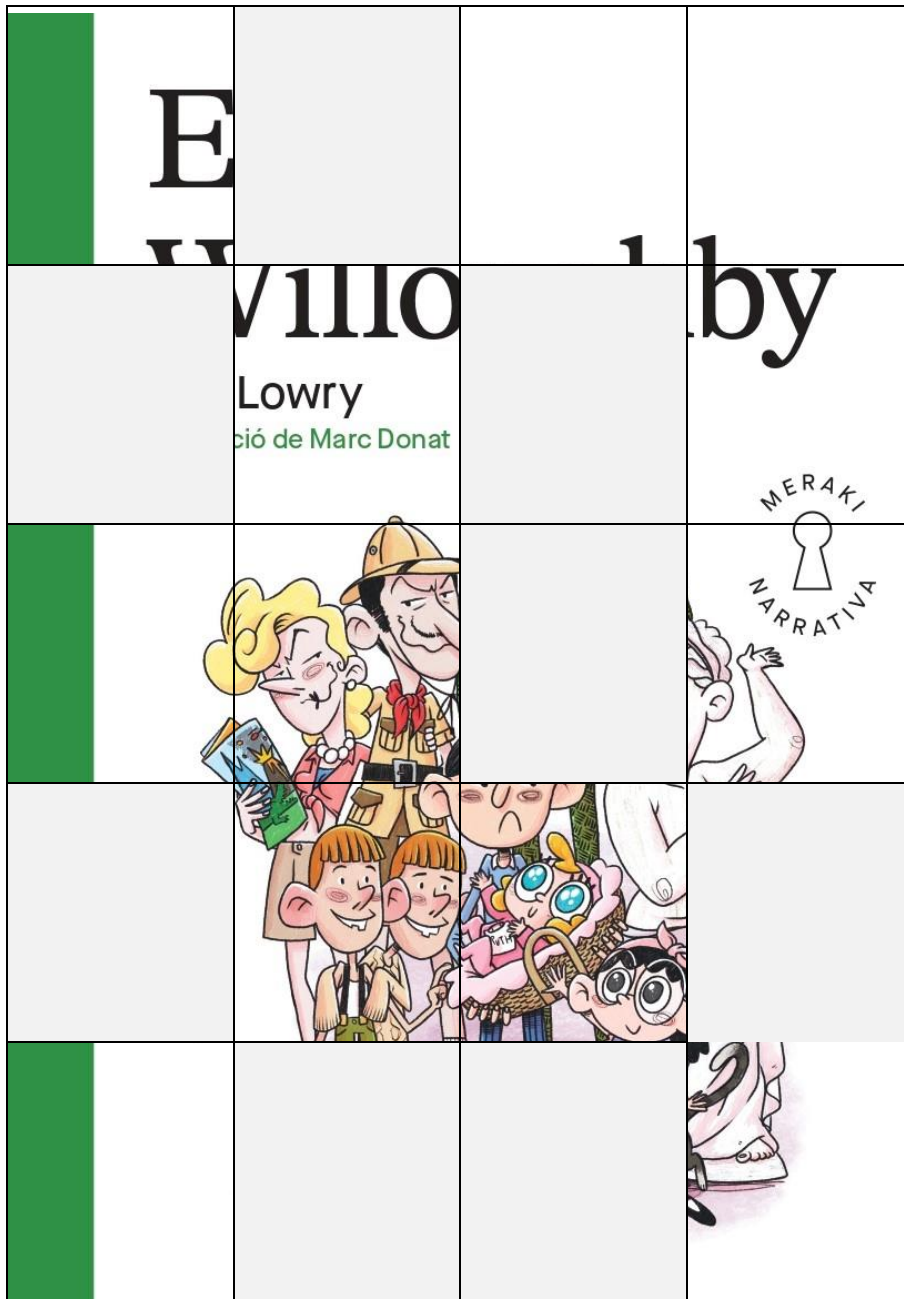
Després girem el llibre i llegim el que hi diu a la **contracoberta**.

Amb les pistes que ens dona aquest text, intentem saber **qui és qui dels que apareixen a la imatge de la coberta**. Fem les nostres prediccions, les guardem en un full dins d'un sobre i quan acabem de llegir la novel·la, el tornarem a obrir per comprovar si hem encertat o no.

RETALLA

ENGANXA

Durant la lectura

El relat de la Lois Lowry ens permet moltes converses (algunes delicades) sobre els fets que s'expliquen.

També podem deturar-nos en analitzar com escriu, quines estratègies usa per fer més emocionant la novel·la, dir paraules en alemany inventat, conèixer llocs perillosos del món, etc.

Us proposem algunes activitats que podeu fer, a continuació:

FEM POSTALS

Al llarg de la novel·la, els pares Willoughby viatgen pel món i viuen situacions perilloses. De tant en tant envien postals als seus fills. Les dues primeres són aquestes:

«Estimats, Tot i que amb alguns blaus, hem sobreviscut a un terratrèmol fabulós (potser n'heu llegit els titulars: "MILERS DE MORTS...") I ara anirem a fer caiac per un riu infestat de cocodrils. Quina passada! Esperem que la mainadera s'estigui guanyant el sou. Si us plau, amagueu-vos a la carbonera si els compradors potencials venen a veure la casa.»

«Estimats, els riu dels cocodrils va ser divertidíssim. Es van empassar dos turistes amb dues queixalades, però no va ser gens trist perquè eren francesos. El pare i jo vam lluitar contra aquelles bèsties amb els remes del caiac i ens en vam sortir. Demà farem un viatge amb helicòpter per sobre d'un volcà en erupció. Hem trobat una ganga perquè el pilot no ha acabat la formació. És molt més car tenir un pilot experimentat! Per cert, quan la casa es vengui i us mudeu a un altre lloc, hi podeu deixar la vostra roba? La durem a la botiga de segona mà per guanyar-hi una mica de calers.»

Les postals són (o millor, eren) una manera de comunicar-se entre les persones, talment com les cartes. Ara estan en desús perquè tenim telèfon mòbil per enviar-nos WhatsAps i correu electrònic per compartir documents. Que el pares Willoughby enviïn postals al fills ens dona una pista de l'època en que se situa l'aventura.

Després de llegir alguna de les postals que envien els pares, podeu aturar-vos i intentar vosaltres mateixos de fer-ne una.

Com? Imagineu que heu viscut una aventura en el lloc més perillós que conegueu. Escriviu un text breu (no us oblideu de dir on éreu, què us va passar i com vau escapar). Ah! Comenceu amb una salutació i al final un acomiadament i la signatura.

La part del davant ha de contenir un dibuix amb molts colors i ha de donar una pista del lloc on passa l'acció. Es tracta que la persona que rebí la postal pugui identificar el lloc gràcies a la il·lustració.

Després només cal posar el segell i anar a una bústia de correus. Li podeu enviar a algun familiar o company d'escola. Segur que us respondrà amb una altra postal.

PRACTIQUEM L'ALEMANY

Als capítols que succeeixen en un poblet de Suïssa (capítols 13 i 18) hi ha unes escenes situades a l'oficina de correus on va cada dia una dona amb el seu fill a preguntar si ha arribat alguna carta per a ella. El nen està aprenent l'alemany però com que no en sap gaire, s'inventa paraules. És molt divertit i no ens costa d'entendre què signifiquen.

Seríeu capaços d'escriure en català el que volen dir aquestes frases?:

Alemany inventat	català
Bondien tingofen. Fa un maken dien, oikenzink?	
Aitxins milloren, Mutti? Ben rekten i igualen?	
Ach. Nonrecorden. Pardonen, Mamiting.	
Arreveuren herr senyor!	
Tinguen ganes de vomitenguin.	

Va! Anem a complicar-ho una mica. Escriu en el teu alemany inventat les cinc frases següents:

Català	Alemany inventat
Avui fa fred, tanca la porta	
Els gossos que borden em fan por	
Vaig al lavabo	
M'agraden els divendres	
Aquest jersei em pica	

FLASHBACK

El flashback és una tècnica retrospectiva que s'utilitza en aquesta novel·la. La Lois Lowry ho fa servir per traslladar l'acció al passat i situar-nos en un moment important per als personatges i explicar millor què els passa en el present. De fet, el que aconseguim és que siguem conscients d'alguna cosa que va passar abans.

Per exemple, al capítol setè ens presenta al comandant Melanoff com un home molt ric que **“vivia com un pollós”** i en un moment donat, l'autora fa un petit flashback per explicar-nos perquè és un home ric. Diu, aturant el relat:

Havia fet una gran fortuna fabricant xocolatines. La fàbrica encara existia, i els diners continuaven entrant perquè la gent comprava milions i milions de les seves famoses laminadures. Però el comandant Melanoff ja no anava mai a la fàbrica. Es quedava a la seva mansió pollosa, on es deprimia, amargat.

Ara, prova-ho tu. A continuació trobaràs vuit fragments extrets del llibre. Quatre són flashback i quatre no. Escriu SI O NO segons consideris. Segur que te'n surts perfectament.

MARCA LES FRASES QUE SÓN UN FLASHBACK	
No, no eren odiosos. De tu deien que eres insuportable, Tim. «El gran és insuportable», van dir.	
La dona que hi havia a la porta va entregar a en Tim una targeta amb el seu nom i li va explicar que era venedora.	
Rememorant aquell passat mig oblidat, que el feia pensar amb tristesa en el fill que havia perdut, va recordar vagament com anava tot allò dels bolquers.	
—Estimats —va dir la senyora Willoughby a l'hora de sopar mentre tallava una cuixa de xai massa cuita amb un petit xerrac—, el pare i jo hem decidit agafar-nos uns dies de vacances.	
Tots quatre es van moure per seure l'un al costat de l'altre a l'esglaió del mig.	
—No, la paraula que comença per A. Em porta records tristos. Canviem de tema. I no en parlem més, de diners. No cal. En tinc un munt.	
El comandant va veure paraules i frases tallades i va gemegar recordant aquells primers dies en què encara li quedava alguna esperança.	
La mainadera es va girar per mirar-se'ls. Duia un davantal de flors, i s'estava plantada davant dels fogons, remenant les farinetes amb una cullera de fusta.	

ELS LLEPA-LLEPA

Al capítol 17 (**Un canvi propici**) el comandant Melanoff explica als nens Willoughby com es va fer multimilionari fent els famosos caramels “**Llepa-llepa**”.

—Però com és que en té tants, de diners? —va preguntar en Tim amb interès—. Algun dia m’agradaria tenir-ne molts a mi també. Havia pensat d’instal·lar-me a la cantonada d’un carrer gèlid i fosc i vendre...

—No, no. T’has d’inventar alguna cosa. I li has de posar un nom fantàstic. Fa anys vaig inventar una mena de caramel, una espiral de color negre que feia olor d’anís, i en vaig dir Llepa-llepa. Em vaig fer multimilionari.

—Vostè va inventar els Llepa-llepa? Ens encanten els Llepa-llepa! —van exclamar els bessons.

Els Llepa-llepa, com els Chupa-chups, són uns caramels molt ben pensats perquè no t’empastifis els dits mentre els llepes. La gràcia del seu èxit també rau en l’embolcall. Ha d’estar fet amb colors cridaners i unes lletres que donin sensació d’alegria i de joventut. Saps qui va dissenyar el logo dels Chupa-chups? Un pintor molt famós que també duia bigoti com el comandant Melanoff i es deia Salvador Dalí.

Series capaç de crear un disseny ben divertit per als caramels “Llepa-llepa”? Prova-ho en aquest quadre:

LOGO DELS LLEPA-LLEPA

Per ajudar-te, et mostrem alguns de ben originals:

Després de la lectura

Per acabar, us proposem un joc basat en el programa televisiu «Quiere ser millonario». Busquem **els milionaris de la lectura**. Si voleu participar, continueu llegint.

Joc: Coneguem els Willoughby

Us presentem **22 preguntes** (una de cadascun dels capítols del llibre que heu llegit). Cada pregunta té quatre respostes, però només una és la correcta.

Si us encalleu o dubteu en alguna resposta, teniu sis comodins:

- Tres** són de color vermell i els anomenem «**comodins del 50%**». Si en voleu fer ús li doneu el comodí a l'adult que us acompanya i us dirà quines dues de les quatre respostes no poden ser.
- Tres** són de color verd i us permeten fer una consulta directa. Els anomenem «**comodins de la consulta**» i no garanteixen la resposta però així tindreu una opinió més per marcar-la.

Si esteu a punt, comencem. Va! I per si algú encara no ho ha entès, la primera pregunta la farem junts.

Capítol 1: UNA FAMÍLIA PASSADA DE MODA I UN NADÓ ESPANTÓS

Com es diu el nadó que troben a la porta de casa?

A. Brittany

B. Madonna

C. Ruth

D. Taffeta

La resposta correcta és la C. No és difícil, ja ho veieu!

Al final del joc trobareu les respostes correctes i així sabreu els punts que heu aconseguit.

ENDAVANT! Comencem ... que hi hagi sort!

Capítol 1: UNA FAMÍLIA PASSADA DE MODA I UN NADÓ ESPANTÓS

Com es diu el nadó que troben a la porta de casa?

SOLUCIÓ

A. Brittany

B. Madonna

C. Ruth

D. Taffeta

C

Capítol 2. UNA CONSPIRACIÓ FAMILIAR

Quin conte llegeix el pare Willoughby als seus fills abans d'anar al llit?

A. Pinotxo

B. Hansel i Gretel

C. La Caputxeta vermella

D. La Sireneta

Capítol 3. RUMIANT SOBRE L'ORFANDAT

On estan asseguts els quatre germans quan parlen sobre els nens orfes?

A. Als esglaons de la porta d'entrada

B. A sota del llit

C. A la part més alta de la teulada

D. A la carbonera

Capítol 4. UNES VACANCES IMMINENTS

On diuen els pares que se'n van de vacances?

A. A una illa deserta

B. A la Costa Brava

C. A Honolulu

D. A fer un viatge per mar

Capítol 5. L'ARRIBADA DE LA MAINADERA ODIOSA

Què du a la bossa de mà la nova mainadera?

A. Un gat negre

B. Un davantal plegat

C. Un telèfon mòbil

D. Unes ulleres de sol

Capítol 6. LA MAINADERA PREPARA FARINETES

Com són les farinetes que prepara la mainadera?

A. Farinetes de fruita

B. Farinetes de carabassa

C. Farinetes de civada

D. Farinetes d'arròs

Capítol 7. EL MAGNAT MELANCÒLIC

Per què estava trist el comandant Melanoff?

A. Perquè s'havia arruïnat

B. Perquè havia perdut la seva dona i el seu únic fill

C. No ho sabia, però estava trist

D. Perquè estava malalt

Capítol 8. UN MISSATGE CRÍPTIC

Què hi diu el rètol clavat a la jardinera?

A. En venda

B. Vigileu amb els esglaons

C. No volem correu comercial

D. Alerta amb el gos

Capítol 9. UN CAMUFLATGE DE PRIMERA
De què es disfressa en Barnaby A quan venen els compradors?

A. De sirena

B. De cactus

C. D'home aranya

D. D'astronauta

Capítol 10. UNA AFRODITA D'ALABASTRE
Qui es disfressa d'Afrodita?

A. En Tim

B. La Jane

C. En Barnaby B

D. La mainadera

Bé, amics, heu arribat a la meitat i ara és moment de decidir què feu. Voleu continuar? Doncs endavant, però ja us avisem que ara venen les preguntes difícils. Si encara teniu els comodins potser els haureu de gastar. Ànim!

Capítol 11. UNA ADQUISICIÓ SORPRENENT
Qui viu amb el comandant Melanoff quan arriba la Ruth?

A. Viu sol

B. Un gat

C. El seu germà

D. Un parell de gossos salsitxes

Capítol 12. UN ALTRE MISSATGE CRÍPTIC
Què deia el missatge dels pares Willoughby?

A. Que tornarien aviat

B. Que estaven a Tombocú

C. Que havien sobreviscut als cocodrils

D. Que els estimaven molt

Capítol 13. EL CAP DE CORREUS SERVICIAL
Qui és el Horst?

A. El gos del cap de l'oficina de correus

B. El vigilant de l'estació d'esquí

C. El nen de la casa del costat

D. L'alcalde del poble de Suïssa

Capítol 14. RETROBANT UN INFANT
Com anomena el comandant Melanoff al nadó?

A. Petita Ruth

B. Baby Ruth

C. Ruthy

D. Ruth

Capítol 15. UNA TRANSACCIÓ LAMENTABLE
Què troben els germans quan tornen a casa després de visitar al comandant?

A. Que se n'ha anat el llum

B. Que han perdut la clau i no poden entrar

C. Que han venut la casa

D. Una caca del gos del veí davant la porta

Capítol 16. DOS TURISTES TERRIBLES
Què hi van a fer els pares Willoughby a aquell poblet de Suïssa?

A. Estan convidats a un casament

B. Volen escalar una muntanya

C. Van a fer-se fotos amb les vaques

D. Van a comprar xocolata suïssa que diuen que és molt bona

Capítol 17. UN CANVI PROPICI
On van a viure els germans quan han d'abandonar casa seva?

A. A casa del comandant Melanoff

B. A un orfenat

C. A casa de la mainadera

D. A sota d'un pont

Capítol 18. UNA PROPOSTA D'EXCURSIÓ A PEU
Qui se'n va d'excursió a peu?

A. El cap de l'oficina de correus

B. La senyora Melanoff

C. El fill de la senyora Melanoff

D. El gos

Capítol 19. MOLTES HORES AL LABORATORI
Què feia al laboratori el comandant Melanoff?

A. Inventava una nova llaminadura

B. Preparava un perfum especial

C. Llegia novel·les policiaques

D. Feia la migdiada després de dinar

Capítol 20. UNA TROBALLA A LA PASTISSERIA
On troba l'adreça de la ruta on vol anar el fill de la senyora Melanoff?

A. En una de les cartes

B. No la troba i es perd

C. A la primera pàgina del seu quadern d'apunts

D. En un embolcall de Llepa-llepa

Capítol 21. UNA DECISIÓ, UN ANUNCI I UNA ARRIBADA INESPERADA
Quin nom li posaran a la nova xocolatina fabulosa?

A. Xoconous

B. Pacanaxoc

C. Little Ruthie

D. Mastegalós

EPÍLEG
A què es dedica en Tim quan es fa gran?

A. Bomber

B. Advocat

C. Venedor de cases

D. Astròleg

Total d'encerts:

FULL DE RESPOSTES

NÚM.	PREGUNTA	RESPOSTA
1	Com es diu el nadó que troben a la porta de casa?	Ruth
2	Quin conte llegeix el pare Willoughby als seus fills abans d'anar al llit?	Hansel i Gretel

3	On estan asseguts els quatre germans quan parlen sobre els nens orfes?	Als esglaons de la porta d'entrada
4	On diuen els pares que se'n van de vacances?	A fer un viatge per mar
5	Què du a la bossa de mà la nova mainadera?	Un davantal plegat
6	Com són les farinetes que prepara la mainadera?	Farinetes de civada
7	Per què estava trist el comandant Melanoff?	Perquè havia perdut la seva dona i el seu únic fill
8	Què hi diu el rètol clavat a la jardinera?	En venda
9	De què es disfressa en Barnaby A quan venen els compradors?	De cactus
10	Qui es disfressa d'Afrodita?	La mainadera
11	Qui viu amb el comandant Melanoff quan arriba la Ruth?	Un gat
12	Què deia el missatge dels pares Willoughby?	Que havien sobreviscut als cocodrils
13	Qui és el Horst?	El gos del cap de l'oficina de correus
14	Com anomena el comandant Melanoff al nadó?	Baby Ruth
15	Què troben els germans quan tornen a casa després de visitar al comandant?	Que han venut la casa
16	Què hi van a fer els pares Willoughby a aquell poblet de Suïssa?	Volen escalar una muntanya
17	On van a viure els germans quan han d'abandonar casa seva?	A casa del comandant Melanoff
18	Qui se'n va d'excursió a peu?	El fill de la senyora Melanoff
19	Què feia al laboratori el comandant Melanoff?	Inventava una nova laminadura
20	On troba l'adreça de la ruta on vol anar el fill de la senyora Melanoff?	En un embolcall dels Llepa-llepa
21	Quin nom li posaran a la nova xocolatina fabulosa?	Little Ruthie
Epíleg	A què es dedica en Tim quan es fa gran?	Advocat

Compareu les respostes correctes amb les vostres i sabreu els punts que heu aconseguit.

- ✓ Si heu encertat menys de 8 preguntes, desitgem que amb aquest joc hagueu passat una estona agradable.
- ✓ Si heu encertat entre 8 i 12 preguntes necessiteu dedicar més hores a la lectura i menys a la tele.
- ✓ Si esteu entre 12 i 15 podríeu haver llegit amb més atenció i concentració, però us donem un vot de confiança.
- ✓ Si la vostra puntuació està entre 15 i 18 podeu estar contents. Teniu bona memòria i facilitat per recordar i relacionar els fets que s'expliquen.
- ✓ Si esteu entre **18 i 22 sou milionaris de la lectura** i us felicitem de tot cor!

**COMODÍ DE LA
CONSULTA**

**COMODÍ DE LA
CONSULTA**

**COMODÍ DE LA
CONSULTA**

COMODÍ DEL 50 %

COMODÍ DEL 50 %

COMODÍ DEL 50 %

Seguim llegint

Si us ha agradat «Els Willoughby», torneu a llegir la bibliografia i allà trobareu algunes novel·les que poden ser del vostre gust. Us recomanem que comenceu per alguna d'aquestes:

«**Les aventures de Huckleberry Finn**» de Mark Twain. A l'editorial Castellnou edicions, trobareu una edició de lectura fàcil.

«**James i el préssec gegant**» de Roald Dahl. Una bona edició és la de Edicions La Magrana.

I si us agradaria veure la versió cinematogràfica d'Els Willoughby, la podeu trobar a la plataforma Netflix.